Na Misala 12:21–23, Biblia elobi lisolo ya kokamwa ya bokonzi ya Nzambe mpo na moto oyo azwaki bolingo oyo ezali ya Nzambe kaka:

> *“Na mokolo oyo epeswamaki, Herode azwaki bikiti ya bokonzi, azwaki libulu na tron, mpe alobaki lisolo epai ya bato. Bato balobaki: ‘Leloko ya Nzambe, te ya moto!’ Na nsima, malamu ya Ngai ya Nzambe amukaki ye, mpo te asali Nzambe na komemya ye, mpe banganga balemaki ye mpe afutamaki.” (Misala 12:21–23)*

Likambo oyo ezali te kaka lisolo ya mboka; ezali mpe koyeba Nzambe malamu, kopesa lokumu epai na ye, mpe kozwa nguya ya kotosa mokili ya Nzambe te, ata na ndenge ya elimo ya moto.

---

1. Mpasi ya Herode: Koziya Lokumu ya Nzambe

Herode Agrippa I azalaki mokonzi ya bokonzi makasi, azalaki komiyebisa mpe kosala makambo mabe na basengelaki ya Eglise (Misala 12:1–3). Bato bazalaki koloba ye Nzambe, Herode ayambaki yango esika ya kosambisa Nzambe. Mpasi na ye ezali

awa.

Biblia elobi polele: Nzambe kaka nde azali na lokumu.

> *“Nazali Nzambe, yango nde kombo na ngai; lokumu na ngai nakosala te epai ya moto mosusu, mpe kondima na ngai nakopesa te epai ya minzoto ya maboma.” (Isaia 42:8)*

Motema makasi ya Herode ezali lokola ya Satana, oyo azalaki koluka kokɔta likolo ya Nzambe (Isaia 14:13–14). Motema makasi ezali mpenza mbuma ya mabe mingi.

> *“Motema makasi ezali liboso ya likoló, mpe elimo ya mabe ezali liboso ya kobomba.” (Mitondi 16:18)*

Na kokota lokumu ya Nzambe, Herode azalaki koluka kobeba Nzambe—eloko ya kobanga Nzambe na mokili.

---

2. Bokonzi ya Nzambe: Kolamwa na banganga

Liloba “balemaki na banganga” (Greek: σκωληκόβρωτος) elingi koloba ete banganga bazalaki kolamba ye na nzoto, lokola banganga ya ntomo to banganga ya moto oyo esalaka mabe mpe ekoboma. Eloko oyo ezali ya solo, te symbole; ezali mpenza likambo ya Nzambe.

Kobongisa, mokonzi ya baayuda Josephus alobaki lisolo yango, alobi ete Herode afutaki na mpasi ya mibu mitano, ekomaka kolimbisa nsango ya Biblia (Antiquités 19.8.2).

Na teologi ya Biblia, likambo oyo emonisi bosantu mpe bokonzi ya Nzambe. Lokola Nzambe amukaki Ananiya mpe Safira mpo na kobenga Moya Malamu (Misala 5:1–10), amukaki Herode mpo azwaki lokumu oyo ezali ya Nzambe kaka.

---

3. Mfano na Biblia: Nzambe azali kolimbisa baoyo bazali na motema makasi

Ezali te ntango ya liboso Nzambe akokaki kolimbisa mokonzi. Mokonzi Nebukadnezar azalaki mpe na bokonzi ya Nzambe:

> *“Na suka ya sanza nkama mibale, azalaki kokende na ndako ya likoló ya bokonzi ya Babilone, mpe mokonzi alobi: ‘Nzokande Babilone monene oyo nakomisaki na nguya na ngai...?’ Liloba yango elingaki na monoko ya mokonzi, mpe lobi lisusu ekómaki...” (Daniel 4:29–33)*

Nebukadnezar apusaki elimo mpe azalaki kolala lokola nyama na nsima, nsima azwi kombo ya Nzambe.

> *“Bato bazali kokende na motema makasi, Nzambe akoki kolimbisa bango.” (Daniel 4:37)*

---

4. Loba ya lelo: Motema makasi ekoboma lisusu

Tika ete tolingi te kolia ndenge ya ndenge, prinsip likoló ezali: Nzambe azali koluka kolimbisa baoyo bazali na motema makasi.

> *“Nzambe azali koluka baoyo bazali na motema makasi, kasi apesi esengo epai ya bato oyo bazali na motema ya malamu.” (Yakobo 4:6)*

Oyo ozali mokonzi, mokambi, motindu, to motindu ya misala ya Nzambe, Nzambe azali koluka ete osombi ete biloko na yo ezali epai na ye.

> *“Biloko nyonso malamu mpe biloko nyonso kitoko bikomi na se, bongo bilandela na Tata ya minzoto...” (Yakobo 1:17)*

Motema makasi lelo ezali komonana na ndenge ya mike: bato baluki kokómisa mokonzi, bakoluka kosalisa, mpe kosangisa bango. Kasi ntango nyonso tozali kolakisa lokumu ya Nzambe te, tokoki kozwa mabe ya elimo mpe mpasi ya Nzambe.

---

5. Limboli na biso: Teya lokumu epai ya Nzambe na ntango nyonso

Na matomba, bokonzi, bilembo, to misala, pesa lokumu epai ya Nzambe.

> *“Bato, okolaki kolia to komela, to kolakisa nini, kosala nyonso*

> *mpo na lokumu ya Nzambe.” (1 Bakorinti 10:31)*

> *“Moto oyo azali kobeta mitema, abeta mitema epai ya Nzambe.” (Yeremiya 9:23–24)*

Tosengeli koyeba: mokili oyo te ya biso; ezali ya Nzambe. Tozali bato ya kobatela biloko oyo Nzambe apesi biso, te ba-propriétaire. Kosalisa Nzambe lokumu ezali kobatela biso na motema makasi mpe kotinda biso na esika malamu epai na Ye.

Maloba ya suka

Lisolo ya Herode ezali kolakisa ete Nzambe azali kotala lokumu na Ye malamu. Azali na boboto kasi te azali na komikola. Lokola Isaia alobaka:

> *“Nkolo ya mikonzi ya banzambe azalaki na likoki, nani akokaki kobebisa yango? Lelo maboko na ye ezali kobanda,*

> *nani akoki kokokisa yango?” (Isaia 14:27)*

Tosengeli kotambola na motema ya malamu, kozala na esengo, mpe koyebisa lokumu epai ya Nzambe kaka.

Shalom.

□□ Join our WhatsApp channel: https://whatsapp.com/channel/0029Vb6labc8V0tfRqKKY11y

---

Share on:
WhatsApp